

Vorbereiding schets 2

Schriftgedeelte

Lukas 12:13-21

Thema

De rijke dwaas

Exegese

We behandelen Lukas 12:13-21.

Intro: In dit hoofdstuk wordt opgeroepen tot waakzaamheid tegen onoprechtheid (vers 1–3), tegen mensenvrees (vers 4–12), tegen bezorgdheid (vers 22–34) én in het gedeelte dat bekend staat als de gelijkenis van de rijke dwaas worden we opgeroepen waakzaam te zijn tegen het gevaar van rijkdom. Misschien is dat wel een van de meest onderschatte gevaren binnen de christenheid in 'het westen'. In ieder geval is dat gevaar altijd aanwezig: anders had Jezus ons niet opgeroepen er tegen te waken.

Vers 13 – 14 Dit gedeelte begint met de vraag aan Jezus om zich te mengen in een erfeniskwestie. Over erfenissen waren duidelijke rechtsregels afgesproken. Als iemand zich daar niet aan hield, kon je terecht bij een wereldlijke rechter. Waarom deze man nu precies bij Jezus aankomt, is niet duidelijk. Jezus' reactie is zeer afwijzend. Wat Jezus hier duidelijk gaat maken, is dat je ziel (ook te vertalen als: je leven) van oneindig veel meer waarde is dan je bezit. Jezus kwam ook eerst en vooral om onze ziel (ons leven dus) te verlossen. Wie dat niet beseft, schat Hem en zijn eigen leven niet op de juiste waarde.

Vers 15 Bij gierigheid moet je denken aan het verlangen om altijd meer te willen en niets af te willen staan. Hebzucht is misschien nog wel het mooiste woord hiervoor. De aanleg daarvoor ligt in ieder mens en is niet slechts aanwezig in een paar 'vrekken'. In onze tijd is alle mogelijke reclame dé manier om dat verlangen aan te wakkeren. Het probleem met dit verlangen is dat het onverzadigbaar is. Om te voorkomen dat deze hebzucht ons in de greep krijgt, waarschuwt Jezus ons opdat we beseffen dat ons leven niet afhangt van wat we bezitten. Er is iets van veel meer waarde dan ons bezit.

Om Zijn waarschuwing te verduidelijken, vertelt Jezus een gelijkenis over een man die steeds rijker wordt. Jezus laat ons het verhaal als het ware vanuit twee oogpunten zien. In de verzen 16 tot 19 zie je de man aan het werk en 'hoor' je hem denken en plannen maken. In vers 20 laat de Heere Jezus ons 'kijken' naar deze man vanuit Gods oogpunt.

Vers 16 – 21 Het beeld is herkenbaar. Een man die steeds rijker wordt, zodat hij ruim meer heeft dan hij nodig heeft. Wat moet je dan? Hij gaat een zo grote voorraad aanleggen dat hij hoopt zich

nooit meer zorgen te hoeven maken. In onze tijd overgezet: Hij verzekert zich van een goede oude dag.

Vers 20 Zoals wel vaker in de Bijbel staat tegenover al het denken en plannen van mensen, waar heel veel woorden voor nodig zijn, Gods reactie heel kort en helder. Heel de planning van deze man blijkt in Gods ogen 'dwaas' te zijn. Want waar deze man niet bij stil heeft gestaan, is dat hij sterveling is. Zijn hele toekomst lag in het leven hier en nu. Het aardse is alles. Met andere woorden: hier ontmoet je een echte materialist. Hij is vergeten dat God ons de mogelijkheid en ruimte geeft om te genieten maar dat we wel moeten beseffen dat God ooit rekenschap vraagt van hoe we met het goede dat we krijgen, zijn omgegaan (zie Prediker 11:7–9 en 12:14).

Vers 21 Dit vers is de ontknoping van heel de gelijkenis. Het probleem zit niet in de rijkdom of in het rijk worden maar in de verkeerde gerichtheid. Want hebzucht is onverzadigbaar en levert uiteindelijk alleen rijkdom op die we aan het eind van ons leven weer achter moeten laten. Daar tegenover is er iemand die ons diepste verlangen vervullen kan: God. Dé manier om onze hebzucht te beteugelen, is daarom niet een krampachtig afzien van allerlei aardse vreugden. Het is: onze grootste vreugde vinden in God Zelf. Hem (er)kennen als onze hoogste Schat (zie ook Jesaja 55:1 en volgende verzen).

Wie zó rijk is in God, zal dan ook anders omgaan met zijn aardse rijkdom. Want wie beseft dat alle goede gave van God komt (Jacobus 1:17) zal dan ook het goede willen doen met die gaven. In het leven en de plannen van de rijke dwaas is geen ruimte voor God en komt ook de naaste niet voor. Deze egocentrische rijke is ten diepste nameloos arm.

Een paar dingen om op te letten:

- Hoe makkelijk wordt de voorspoed van sommige mensen niet tot een bron van jaloezie voor anderen? Jezus leert ons met andere ogen te kijken. Niet wat iemand bezit maar hoe hij/zij staat voor God is van levensbelang. Wie jaloers is, moet daarom bij zichzelf te rade gaan of hij/zij wel rijk is in God.
- Een oude filosofische spreuk luidt: 'Niemand weet wat leven is, alleen dat het gegeven is'. Deze waarheid wordt in de Bijbel dieper aangegeven door de verwijzing dat God ons het leven geeft én er ooit ook rekenschap over vraagt. Jezus spoort ons aan om in dat besef te leven en in dat besef om te gaan met dat wat wij in dit leven krijgen.
- Deze gelijkenis stelt ons voor de spannende vraag waar wij voor werken. Is dat voor onszelf en voor de verwezenlijking van onze plannen? Of is het om daarmee dienstbaar te zijn voor God en onze naaste? Zou dat laatste ook niet veel meer een rol moeten spelen in onze keuzes voor de hoeveelheid, de aard van en de manier waarop we het werk doen dat we doen? Waarin onderscheiden we ons als christenen eigenlijk van diegenen die niet (willen) weten dat eenmaal 'hun ziel van hen geëist zal worden'?

Geloofsleer

- HC Z 1, vraag 1 De enige troost in leven en in sterven.
- HC Z 50, vraag 125 God is de bron van alle dagelijkse zegeningen.

Leestips

Gebedspunten

- Dankbaarheid voor alle dagelijkse zegeningen, die zo vanzelfsprekend lijken.
- Ons hart aftrekken van de verleidingen van deze wereld: mooie spullen, nieuwste speelgoed, (merk)kleding, veel geld.
- Leren tevreden te zijn en niet steeds nog meer te willen; bewaren voor hebzucht en jaloezie.
- Bekennen, dat we niet steeds meer willen als het gaat om het willen hebben van aardse dingen; vragen of God ons daarom juist jaloers wil maken op de hemelse Schat: een leven uit en met de Heere Jezus Zelf.
- Ons hart richten op God Zelf; of de Heilige Geest een oprecht verlangen in ons hart wil wekken om met de dingen van God bezig te zijn.
- Vragen om Gods leiding en raad wanneer we plannen maken voor onze toekomst.

Psalm- en liedlijst

Psalmen	39 : 4	<i>Gaat niet de mens, als in een beeld, daarheen</i>
	62 : 7	<i>Vertrouwt, wat uw begeert ook zij</i>
	139 : 1	<i>Niets is, o Oppermajesteit</i>
	139 : 14	<i>Doorgrond m' en ken mijn hart, o Heer</i>
Liederen	ZB	<i>Zoekt eerst het koninkrijk van God</i>
	ZB	<i>De Heere is mijn herder, mij ontbreekt niets</i>

Verwerken = leren

Lukas 12:34

Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.

- Probeer eens in je eigen woorden te zeggen wat hier staat.
Ons hart volgt onze schat na, datgene wat in ons leven op de eerste en belangrijkste plaats staat. Daar is ons hart vol van.
- Wat is jouw schat? Wat is voor jou het allerbelangrijkste in je leven?
Als dat iets van deze wereld is, dan is er in jouw hart geen plek meer voor God en Zijn Woord.
- Waar moet jij jouw schat gaan zoeken? Waar moet jouw hart vol van zijn?

Jouw hart behoort aan God toe en daarom moet jij je rijkdom in Hem zoeken en nergens anders. Hij is de enige Weg tot echte rijkdom en eeuwig geluk.

Introductie op de vertelling

Elke week vallen er veel reclamefolders op de mat. Welke folder(s) uit de stapel of welke advertenties zoek jij het eerste op (bijvoorbeeld speelgoed, games, luchtjes)? Waarom? Kun je bedenken, wat de bedoeling is van al die reclame? Wat denk je als je al die aanbiedingen en al dat moois ziet?

Tip: neem een aantal aantrekkelijke folders mee en laat de kinderen kiezen welke zij het liefst zouden bekijken en waarom.

Hebzucht is een groot gevaar in onze tijd. Er zijn zoveel mooie en leuke dingen te krijgen en geld is er (in ieder geval in ons land) in overvloed. Steeds weer denken we erover om nieuwe spullen aan te schaffen: dat spannende computerspel wat 'in' is op school, het nieuwste mobieltje, een stoere fiets, merkkleding, de nieuwste I-pod...

Daarbij vergeten we vaak, dat we bij ons sterven, al onze aardse rijkdom moeten achterlaten. In de Bijbel lezen we van een gelijkennis over een man, die daar ook geen rekening mee hield...